

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**У МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

28-29 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

м. Запоріжжя

УДК 614.253
С69

Редколегія:

Л.М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ, кандидат медичних наук, професор;

І.Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ, доктор філософських наук, професор;

Ю.В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМФУ;

Д.П. Сенетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Н.В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ;

Ю.О. Ірiogлу – кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМФУ.

С-69 Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині): зб. матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції (28-29 лютого 2024 року). – Запоріжжя: ЗДМФУ, 2024. – 312 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Добридень О.В., Колдунов Я.В.</i> ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА КОМПОНЕНТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	45
<i>Дружкін М.В.</i> ПЕРЕТИН МЕЖ: ЕТИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ РАМКИ КІБОРГІЗАЦІЇ ТА ГЕНЕТИЧНОГО ДИЗАЙНУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ ТА УКРАЇНІ.....	46
<i>Іванькова Н.А.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	47
<i>Коваленко В.А.</i> СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МІЖ ПРОГРЕСОМ І ЕТИКОЮ.....	48
<i>Лісунов М.С.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА БІОЕТИКА – СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПОГЛЯДИ НА ВДОСКОНАЛЕННЯ ЛЮДИНИ.....	49
<i>Лісунова Т.О.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В РАМКАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ МЕТОДОЛОГІЇ.....	51
<i>Моргунцов В.О.</i> ТРАНСГУМАНІЗМ ТА МОРАЛЬНЕ УДОСКОНАЛЕННЯ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ВИКЛИКИ.....	53
<i>Недельська С.М., Лямцева О.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО СТАНУ ДІТЕЙ З БРОНХІАЛЬНОЮ АСТМОЮ: ПОГЛЯД ДИТЯЧОГО АЛЕРГОЛОГА З ФІЛОСОФСЬКОЇ ПЕРСПЕКТИВИ.....	54
<i>Олексенко Р.І.</i> СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ФІЛОСОФІЇ ЦИФРОВОЇ МЕДИЦИНИ У КОНТЕКСТІ НОВИХ ВИКЛИКІВ І МОЖЛИВОСТЕЙ.....	55
<i>Поцулко О.А., Чабаненко М.Ю.</i> ПРОРИВ У МАЙБУТНЄ МЕДИЦИНИ ЧЕРЕЗ... ПИТАННЯ ФІЛОСОФІЇ	57
<i>Поцулко О.А., Опанасевич Т.С.</i> АПРІОРНІ ОСНОВИ АПОСТЕРІОРНИХ НАУК (НА ПРИКЛАДІ БІОЛОГІЇ, МЕДИЦИНИ ТА ЕКОНОМІКИ)	62
<i>Поцулко О.А.</i> МЕДИЦИНА 4П ЯК ФЕНОМЕН НАДІЇ	61
<i>Рижов О.А.</i> ІНТЕГРАЦІЯ ДОСВІДУ ЛІКАРЯ З СИСТЕМОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ – ШЛЯХ ДО ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО БРЕНДУ УНІВЕРСИТЕТУ.....	63
<i>Серіков К.В.</i> ЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВОЇ РЕАНІМАЦІЇ.....	65
<i>Спиця Н.В., Гула І. Д.</i> МЕДИЧНА АНТРОПОЛОГІЯ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВА УМОВА ПОВНОЦІННОГО РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ.....	68
<i>Утюж І.Г., Робота Д.В.</i> ФІЛОСОФСЬКІ ПРОБЛЕМИ ЛАБОРАТОРНОЇ МЕДИЦИНИ.....	69
<i>Шубін В.О.</i> СОВІСТЬ, ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ.....	71
СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІОЕТИКИ	
<i>Томаревська О.С., Елланська Н.Г., Бондаренко О.М., Чивільова Л.М., Поляков О.А.</i> ІНКЛЮЗІЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВА ГЕРОНТОЛОГІЧНОЇ ІНТЕГРАТИВНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДБУДОВУВАННЯ КРАЇНИ.....	72

Автори підкреслюють, що кіборгізація - це не лише технологічне явище, але й складний соціальний, етичний та правовий процес. Вони ставлять перед суспільством низку важливих питань, що вимагають глибокого обговорення та регулювання. Стаття висвітлює важливість балансу між технологічним прогресом та збереженням основних прав та свобод людини.

Розробка етичних рамок для кіборгізації та генетичного дизайну в Україні повинна включати наступні ключові елементи:

Враховання Основних Прав та Свобод: Забезпечення, що ці технології не порушують права на приватність, автономію, та фізичну недоторканість.

Доступність та Рівність: Забезпечення рівного доступу до цих технологій, незалежно від соціально-економічного статусу.

Відповідальність та Підзвітність: Створення механізмів для контролю та підзвітності використання цих технологій.

Ці технології можуть мати значний вплив на майбутнє українського суспільства, включаючи зміни в охороні здоров'я, підходах до лікування, освіті, і навіть в соціальній структурі. Важливо врахувати потенційні ризики та можливості, які вони представляють, а також вплив на культурні та соціальні норми.

Завершуючи, тема кіборгізації та генетичного дизайну в сучасному світі відкриває широке поле для обговорення у сфері філософії, етики, права та медицини. Ці новітні технології ставлять перед Україною унікальні виклики та можливості, які вимагають ретельного аналізу та розуміння. Важливість обговорення цих питань в українському контексті полягає в необхідності розвитку відповідальної та гуманної політики, яка б враховувала швидкі зміни в науковому світі та зберігала національні цінності та культурну ідентичність. Такий підхід допоможе Україні ефективно інтегруватися в глобальні наукові та технологічні процеси, зберігаючи при цьому національну унікальність та незалежність.

Список використаних джерел

1. Kromer, A. (2018). "Ethics of Designer Babies." The Embryo Project Encyclopedia. https://digitalcommons.csbsju.edu/cgi/viewcontent.cgi?filename=6&article=1000&context=ur_books&type=additional.
2. Wittes, B., Chong, J. (2014). "Our Cyborg Future: Law and Policy Implications." <https://www.brookings.edu/articles/our-cyborg-future-law-and-policy-implications/>.
3. Kolakowski, N. (2014). "We're Already Cyborgs." Slashdot. slashdot.org/topic/cloud/were-already-cyborgs.
4. Clynes, M.E., and Kline, N.S. (1960). "Cyborgs and Space." *Astronautics*. <https://web.mit.edu/digitalapollo/Documents/Chapter1/cyborgs.pdf>
5. Licklider, J.C.R. (1960). "Man-Computer Symbiosis." *IRE Transactions on Human Factors in Electronics*, vol. HFE-1, pp. 4-11. <https://groups.csail.mit.edu/medg/people/psz/Licklider.html>
6. Чаплінська, Ю., & Казначеев, М. (2021). "Ставлення молоді до кіборгізації людського тіла: індивідуальні та політико-психологічні складові." *Проблеми політичної психології*, 24(1), 310-329.

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК НОВА ПАРАДИГМА ОСВІТИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Іванькова Наталія Анатоліївна
к. пед. н., доцент кафедри клінічної фармації,
фармакотерапії, фармакогнозії та фармацевтичної хімії
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Однією з характерних ознак сучасності є поява штучного інтелекту, значення та вплив якого на всі сфери життя людини ми поки що не усвідомлюємо повною мірою. Аналіз літературних джерел показує, що обговорення можливих напрямків застосування ШІ продовжується, а питання філософських аспектів щодо необхідності використання ШІ можна вважати вирішеним, оскільки науковці дають їм «зелене світло». Так, 02.12.2020 року було прийнято концепцію розвитку штучного інтелекту в Україні [1], яка передбачає поступове впровадження ШІ в освіту, науку, економіку, кібербезпеку, публічне управління тощо. Одним з не вирішених питань є етичне, яке визначає роль, місце та обсяги застосування ШІ для продуктивної та безпечної роботи фахівців та споживачів послуг.

На сьогоднішній день накопичено величезні обсяги інформації, які людина не в змозі проаналізувати. ШІ надає можливість аналізу великих обсягів даних, їх узагальнення та формування висновків. Для медицини штучний інтелект не є новим напрямком – система Мусін була розроблена на початку 1970 років у Стенфордському університеті. Це перша система, яка допомагала лікарям діагностувати інфекційні хвороби. На прикладах побудови семантичних правил цієї системи майбутні лікарі, зокрема у ЗДМФУ, вивчають особливості роботи машинного інтелекту. Тому поява ШІ у медицині та його активне використання на сьогоднішній день – це розвиток ідей ранніх експертних систем в нових умовах (великі обсяги даних, поява хмарних технологій). Функція лікаря наближається до вирішення творчих завдань, а саме: постановка мети, формування критеріїв кінцевого результату, вибір методів, враховуючи їх етичні та екологічні аспекти. Тож, на нашу думку, завданням викладачів на сьогоднішній день є розвиток напрямів використання штучного інтелекту в освітньому процесі, зокрема принципів, методів та організаційних форм. А також розвиток таких рис майбутнього лікаря як відповідальність, гуманізм, професійна гідність. Майбутній лікар в світі розвитку ШІ має усвідомлювати, що саме він несе відповідальність за результати своєї діяльності, за збереження здоров'я та життя хворого, а ШІ може бути використаний на певних етапах діяльності лікаря або при певних умовах як то обмежені можливості, відсутність вузького спеціаліста, віддаленість пацієнта, важкість його стану тощо.

Таким чином, потребують подальшого вивчення питання переводу великих даних (BigData) клінічної медицини у знання для навчальних цілей; етики та моральних принципів використання ШІ як дзеркального відображення намірів людини (в сенсі «добро» та «зло»); розвиток педагогічних технологій застосування штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text>. Дата звернення 26.02.24.

СУЧАСНІ МЕДИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ: МІЖ ПРОГРЕСОМ І ЕТИКОЮ

*Коваленко Владислав Андрійович
асистент кафедри внутрішніх хвороб І
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Вступ. У руслі сучасного технологічного та медичного прогресу індивідуум стає об'єктом не тільки наукових та технологічних досягнень, але й етичних дебатів та соціокультурних змін. Століття швидкого розвитку медичних технологій пропонує нові можливості для збереження здоров'я та покращення якості життя, але разом з цими можливостями виникають етичні питання, соціальні виклики та психологічні наслідки.

Актуальність. Сучасні медичні досягнення перетворюють уявлення про те, що можливо в медицині, іноді навіть перевершуючи фантастичні сценарії. Генетична інженерія, технології штучного інтелекту, прориви в онкології та імунології відкривають нові горизонти для лікування та профілактики хвороб. Однак, разом із зростанням можливостей медицини з'являються й питання, які ставлять під сумнів етичні норми, принципи приватності та права людини на власне тіло. Суспільство знаходиться на роздоріжжі, де необхідно знайти баланс між медичним прогресом та етичними цінностями, а також врахувати психологічні наслідки застосування новітніх технологій в медицині.

Основна частина. Прогресивні медичні технології надають нам історичну можливість покращити стан здоров'я та продовжити тривалість життя. Застосування генетичної інженерії, технологій клонування тканин, терапії клітинами-носіями генів, та імунотерапії дозволяє розширити можливості лікування, навіть у випадках раніше невиліковних захворювань. Наприклад, в області онкології сучасні методи лікування, такі як імунотерапія та молекулярно-цільова терапія, приводять до значного зменшення побічних ефектів порівняно з традиційною хіміотерапією, що покращує якість життя пацієнтів та підвищує їхню тривалість життя.

Однак, разом із зростанням можливостей медицини з'являються й питання, які ставлять під сумнів етичні норми, принципи приватності та права людини на власне тіло. Суттєвий аспект становить генетична інженерія, яка, безсумнівно, відкриває широкі перспективи для лікування